

KO-1216-1276 Seat No. _____

B. A. (Sem. I) Examination

November / December - 2017

Gujarati : CC - 102

૧. ગદ્યકૃતિનો અભ્યાસ - 'મિથ્યાભિમાન' દલપતરામ (Old Course)
૨. ગદ્યકૃતિનો અભ્યાસ - 'અગિયાર દેરાં' રામચંદ્ર પટેલ (New Course)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

૧. ગદ્યકૃતિનો અભ્યાસ - 'મિથ્યાભિમાન' દલપતરામ (Old Course)

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

- ૧ ગુજરાતી ગદ્ય સાહિત્ય પ્રકાર ટૂંકી વાર્તા તથા નાટકના સાહિત્ય સ્વરૂપનો પરિચય આપો.

અથવા

- ૧ નીચેનામાંથી કોઈપણ ચાર અલંકાર સદૃષ્ટાંત સમજાવો :

(૧) ઉપમા	(૨) ઉત્પ્રેક્ષા
(૩) અનન્વય	(૪) વ્યાજસ્તુતિ
(૫) રૂપક	(૬) સજ્જવારોપણ

- ૨ નાટક સ્વરૂપનો ખ્યાલ આપી ગુજરાતી નાટક સાહિત્યસ્વરૂપની વિકાસરેખા આલેખો.

અથવા

- ૨ 'મિથ્યાભિમાન' નાટકનું સમગ્રલક્ષી મૂલ્યાંકન કરો.

KO-1216-1276]

1

[Contd...

૩ ગુજરાતી સાહિત્યક્ષેત્રે દલપતરામનું સાહિત્યિક પ્રદાન મૂલવો.

અથવા

૩ 'મિથ્યાભિમાન' નાટકને આધારે નાટ્યકાર દલપતરામના વિશેષો જણાવો.

૪ ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ બે)

(૧) જમનાનું પાત્રાલેખન

(૨) 'મિથ્યાભિમાન' નાટકની ભાષાશૈલી

(૩) 'મિથ્યાભિમાન' નાટકમાં રંગલાનું પાત્ર

(૪) 'મિથ્યાભિમાન' નાટકનો અંત.

૫ નીચેનામાંથી કોઈ પણ સાત પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો :

(૧) અર્વાચીન ગુ. ગદ્ય સાહિત્યસ્વરૂપનાં કોઈપણ ચાર નામો જણાવો.

(૨) દષ્ટાંત અલંકાર સદષ્ટાંત સમજાવો.

(૩) 'સંસાર સાગર તરવો મુશ્કેલ છે.' - અલંકાર ઓળખાવો.

(૪) 'મિથ્યાભિમાન' નાટકમાં સંસ્કૃત નાટકની અસરો ક્યાં ક્યાં જોવા મળે છે ?

(૫) જીવરામ ભટ્ટ 'અજયા ગાયત્રી'નું વ્રત કેવી રીતે કરતા ?

(૬) સિપાઈઓએ જીવરામ ભટ્ટની દશા કેવી કરી ?

(૭) હાસ્યરસના કેટલા પ્રકાર છે ? કયા કયા ?

(૮) 'મિથ્યાભિમાન' નાટકના મુખ્ય બે ઉદ્દેશ્યો જણાવો.

(૯) 'મિથ્યાભિમાન' નાટકનાં સ્ત્રી પાત્રો જણાવો.

(૧૦) નાટ્યકાર દલપતરામનો ટૂંકમાં પરિચય આપો.

(૧૧) મૃત્યુ પછી જીવરામ ભટ્ટની શી ઈચ્છા છે ?

(૧૨) સાસરે જતા જીવરામ ભટ્ટનું શબ્દચિત્ર દોરો.

૨. ગદ્યકૃતિનો અભ્યાસ - 'અગિયાર દેરાં' રામચંદ્ર પટેલ (New Course)

સૂચના : જમણી બાજુના આંકડા જે તે પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

૧ (અ) નીચેનામાંથી કોઈ પણ એક ગદ્ય સાહિત્યસ્વરૂપનો પરિચય આપો :

(૧) નવલકથા (૨) ટૂંકીવાર્તા (૩) એકાંકી.

(બ) સર્જક રામચંદ્ર પટેલના સર્જક વ્યક્તિત્વ વિકાસને ઘડનારાં પરિબલોની ચર્ચા કરો.

અથવા

(બ) રામચંદ્ર પટેલે ગુજરાતી નવલિકા ક્ષેત્રે આપેલા પ્રદાનની ચર્ચા કરો.

૨ નીચેનામાંથી કોઈ પણ એક વાર્તાનું સમગ્રલક્ષી મૂલ્યાંકન કરો :

(૧) રતન (૨) ખેતર (૩) પોઠિયો

૩ ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ બે)

(૧) નવલિકાકાર રામચંદ્ર પટેલની ભાષાશૈલી

(૨) 'અગિયાર દેરાં' શીર્ષકની યથાર્થતા.

(૩) 'વાળી' વાર્તાના નાયક ભાથીજીનું શબ્દચિત્ર દોરો.

(૪) 'બ્રાહ્મણ કન્યા' વાર્તામાં નિરૂપાયેલ પૌરાણિક કથાનક.

૪ નીચેનામાંથી કોઈ પણ ચાર અલંકાર સદષ્ટાંત સમજાવો :

(૧) વર્ણાનુપ્રાસ (૨) ઉપમા

(૩) ઉત્પ્રેક્ષા (૪) રૂપક

(૫) અતિશયોક્તિ (૬) સજીવારોપણ.

૫ નીચેનામાંથી કોઈ પણ સાત પ્રશ્નોના ઉત્તર ટૂંકમાં આપો : ૧૪

(૧) અર્વાચીન ગુજરાતી ગદ્ય સાહિત્યસ્વરૂપના પ્રકારો જણાવો.

(૨) ટૂંકી વાર્તાનાં ઘટકતત્ત્વો જણાવો.

(૩) રામચંદ્ર પટેલના કોઈ પણ બે વાર્તાસંગ્રહોનાં નામ આપો.

(૪) 'મલ્હાર' વાર્તાનું કથાનક ટૂંકમાં જણાવો.

(૫) હારબાઈએ ઉમતા ગામનું નાક કેવી રીતે બચાવ્યું ?

(૬) દામુદાદા ટીંબા ઉપર બીલીપત્ર શા માટે ચઢાવે છે ?

(૭) કનકાભાએ ખળું કેવી રીતે આપ્યું ?

(૮) પાર્વતીની શિખામણ પછી પેલી સ્ત્રી પોઠિયાને કેવી રીતે સાચવે છે ?

(૯) ગલબાજીએ ઝોબેડું કોના માટે બનાવ્યું હતું ?

(૧૦) વ્યાજસ્તુતિ અલંકાર સદૃષ્ટાંત સમજાવો.

(૧૧) 'હિમાલય તે હિમાલય' અલંકાર ઓળખાવો.

(૧૨) 'ઉપમેય અને ઉપમાન' એટલે શું ?